

TUULEKAER

Tuulekaerast (*Avena fatua* L.) on saanud Eestis raskesti tõrjutav umbrohi. Tuulekaer põhjustab tõsiseid probleeme seemnekasvatuses, järjest enam on saastunud põlde, mis ei sobi seemnekasvatuseks. Samuti põhjustab tuulekaer olulist majanduslikku kahju tarbevilja tootmisele, kus halvemal juhul ei saa saastunud põllult turustuskõlblikku vilja.

Tuulekaer on lühiealine suviembrohi ja kuulub kõrreliste sugukonda, on kiire paljunemisvõimega isetolmleja ning levib seemnetega (sõkalterisega). Taim kasvab 40 – 120 cm kõrguseks. Erinevalt harilikust kaerast on tuulekaera välissõkal umbes 3 cm pikkune põlvjas ohe, mille alumine osa on spiraalselt keerdunud. Välissõkal on karvane, mistõttu seeme kinnitub kergesti kõikvõimalike esemete külge. Tuulekaera pööris on pikk, igakülgselt laiuv ja hõre. Tuulekaera seeme on tumepruun või hall, hariliku kaera seemnest pikem ja peenem.

Tuulekaera bioloogilised omadused

- tugeva juurestikuga ületab toitainete ja vee omastavusega paljusid kultuurtaimi
- algareng on aeglasem kui teraviljadel
- võrsumine tugev, kuni 5 võrset
- kõrgekasvulisena jätab kultuurtaimed alarindesse, varjates neid valguse eest
- lamandub kergesti, sest kõrs on nõrk ja seega lamandab ka kultuurtaimed
- üks taim võib anda kuni 250 seemet
- seeme valmib ebaühtlaselt ja hulgaliselt seemneid variseb põllule enne teravilja valmimist ning koristamist, osa satub koristamisel teravilja hulka
- seemned järelvalmivad ka väljakitkutud taimedel
- osa seemnetest on võimelised idanema kohe peale varisemist, osa vajavad teatud puhkeajaga
- seemnete idanemisvõime võib mullas püsida kuni 10 aastat, kuid enamik seemneid idaneb 3 – 4 aasta jooksul
- seeme võib idaneda juba 1 – 2° C juures ja ka 20 – 30 cm sügavuses mullas

Põldude ülevaatamine ja tuulekaera väljakitkumine

Tuulekaera tõrje on paljude asjaolude tõttu komplitseeritud, kuna põllule sattunud tuulekaera seemned jaotuvad mullaharimisega künnikihi erinevatesse sügavustesse ja taimede tärkamine on ebaühtlane. Oluline on takistada seemnete varisemist põllule. Igal aastal, mil tuulekaera seeme variseb põllule, pikeneb selle tõrje 3 – 4 aasta võrra. Oluline on:

- Vaadata põllud üle igal aastal, eriti hoolikalt põlluservad, kaitseribad, kraaviääred, elektriliinide alused, põllutöömehaanika liikumise teed, kuivati ümbrus
- Esimese tuulekaera leiu korral vaadata üle lähipiirkond, sest tuulekaer kasvab pesakondadena. Kergem on tuulekaera tuvastada, kui vaadata seda vastu valgust.
- Väljakitkumist teha põllul 2 – 3 korda suve jooksul
- Tuulekaera taim kitkuda välja koos võrsesõlmega (kasvama jäänud külgevõrsed moodustavad kiiresti uusi pähikuid), panna kotti ja viia põllult ning hävitada
- Väljakitkutud tuulekaera mitte jätta põlluservale

Tuulekaera tõrjes annavad hea tulemuse agrotehniliste võtete ja keemilise tõrje kombineerimine

Agrotehnilised võtted

- Kasutada külviks sertifitseeritud seemet või kasvatada oma tarbeks seemet tuulekaeravabal põllul. Teravilja seemnete hulgast on tuulekaera raske eraldada ja nii võib tuulekaeraga saastunud seemet külvates saastata järjest rohkem põlde
- Oma tarbeks kasvatatud seeme on soovitatav kontrollida Põllumajandusuuringute Keskuse seemnekontrolli laboris

PÕLLUMAJANDUSAMET

Teaduse 2, Saku, 755501, Harju maakond
tel 6712 602 fax 6712 604
pma@pma.agri.ee
www.pma.agri.ee

PÕLLUMAJANDUSAMET

- Tuulekaeraga saastunud põllule külvata hilisema külviajaga kultuurid, et tärganud tuulekaer hävitada külvielse harimisega
- Soovitav on kasvatada põldheina, hernerst, õli- ja rühvelkultuure
- Kasvatada teravilja viljavahelduses, vältida suviteraviljade monokultuuri. Hea on vahepeal kasvatada talivilja (eriti rukist)
- Tuulekaeraga saastunud põllul on soovitav teha otsekülv
- Tuulekaeraga saastunud põllul mitte kasvatada kaera, kuna tuulekaera on sealt raske üles leida ja keemilist tõrjet ei saa teha
- Põllul, millel on tuulekaer, harida muld ja koristada saak viimasena
- Heintaimed niita enne tuulekaera pöörise ilmumist
- Põllul kasutada kuumkäärimise läbinud sõnnikut
- Põhjalikult puhastada põllutöömasinad ja –seadmed ning veovahendid. Mullaharimisriistad, kombainid, kuivatid ja sorteerid suurendavad tuulekaera leviku riski
- Teha kõrrekoorimine, et provotseerida varisenud seemned idanema

Keemiline tõrje

- Valida taimekaitsevahendite nimekirjast tuulekaeratõrje herbitsiid
- Lugeda enne herbitsiidi kasutamist pakendiga kaasasolevat kasutusjuhendit ja järgida seda täpselt
- Tuulekaera tõrjepreparaadid mõjuvad lehe kaudu. Pritsida siis, kui tuulekaer on selle suhtes kõige tundlikum ehk 2-lehe faasis kuni võrsumise lõpuni
- Teravilja areng pritsimise ajaks ei tohiks ületada kõrsumise algust
- Valida sobiv ilm, suurem niiskus ja temperatuur üle 10° C
- Öökülmade järel ja kuumalaine ajal ei ole soovitav pritsida
- Pritsimisel mitte jätta pritsimata põllusiile
- Valesti tehtud keemiline tõrje nõrgendab tuulekaera, kuid ei hävita, hiljem on seda kultuurtaimede hulgas raske märgata

Tuulekaerast teavitamine

Maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse kohaselt peab maakasutaja tuulekaera esinemisest teavitama Põllumajandusametit. Tuulekaera teatist saab esitada aastaringselt ning sellele märgitakse saastunud põllu andmed ja tuulekaera esinemise aste. Teatisega koos esitada tuulekaeraga saastunud põllumassiivi kaart.

Tuulekaera tõrjekava

Maakasutaja esitab tuulekaeraga saastunud põldude kohta tõrjekava Põllumajandusametile teatamisele järgneva aasta 1.veebruariks. Tõrjeviisid ja kasvatatavad kultuurid planeeritakse iga põllu kohta eraldi. Tõrjekava koostatakse 5 aastaks. Tõrjekava kinnitab Põllumajandusamet.

Põllumassiivi tuulekaeravabaks tunnistamine

Kui põllumassiivil ei esine enam tuulekaera saab maakasutaja taotleda põllumassiivi tuulekaravabaks tunnistamist. Vabaks tunnistamise taotlusi saab esitada igal aastal 1.jaanuarist kuni 31.maini. Taotlusele märgitakse taotluse esitamise aastal ja sellele järgneval aastal kasvatatav põllumajanduskultuur. Kahel järjestikusel aastal kontrollitakse põllumassiivil tuulekaera esinemist. Kui põllumassiivil tuulekaera enam ei esine, tunnistatakse see tuulekaeravabaks taotluse esitamisele järgneva aasta 31.oktoobriks.

Kontaktandmed, vormid ja nende täitmise juhendind ning lisainfo on leitavad Põllumajandusameti kodulehel www.pma.agri.ee tuulekaera valdkonna alt.

PÕLLUMAJANDUSAMET

Teaduse 2, Saku, 755501, Harju maakond
tel 6712 602 fax 6712 604
pma@pma.agri.ee
www.pma.agri.ee

PÕLLUMAJANDUSAMET